

ВСТУП

Архітектура – термін, запозичений з грецької (“*архі*” – “головний”, “вищий ступінь”, “*тектура*” – “будівництво”). Будівельне мистецтво, яке починалось з влаштування найпростіших сховищ і примітивних культових ділянок, поступово набувало досвіду задоволення різних потреб суспільства. Цей досвід вдосканалювався разом з розвитком суспільства, в процесі якого з’являлися нові технічні можливості.

Історія архітектури дає правдиву картину взаєморозвитку конструктивних ідей, будівельного прогресу і художніх принципів. У будівельній практиці первісної людини ще не було розподілу споруди на частини, які навантажують і які несуть навантаження, але в склепінчатих профілях викопаних печер чи в підпірних стовпах житла найперші будівничі інтуїтивно відчули можливості матеріалів і заклали зародки усіх відомих сучасній людині тектонічних систем.

Накопичення будівельного досвіду доісторичної (первісної) людини підводить до функціонального розмежування конструктивних елементів і готує базу для утворення тривалих просторових схем, характерних для кожного окремого регіону.

Найпростіший тектонічний тип – стіна. Залежно від будівельного матеріалу, геофізичних і кліматичних умов житло первісної людини набуває різних конструктивних рішень. Стіни викладались з каменю, на розчині чи без нього, з висушеної на сонці чи обпаленої цегли, шарами сирової глиносолом’яної суміші, у вигляді зрубу тощо. В умовах м’якого клімату і підвищеної сейсмічності виникли каркасні типи стін. Вимоги мобільності заклали складні, решітчасті стіни степового кочового житла.

Необхідність перекрити внутрішній простір підводить до формування стійково-балкової та склепінчастої тектонічних систем. Отже, у первісному будівництві виникає тенденція до стихійного створення технічної системи, яку ми трактуємо як спосіб конструктивного поєднання елементів споруди з урахуванням природної міцності будівельного матеріалу, яку можна підкреслити художніми засобами.

Виникнення первісного мистецтва в добу пізнього палеоліту (40–30 тисяч років тому) було тісно пов’язано з усією творчою діяльністю людини. Воно наділено глибокою історичною своєрідністю, в якій поєднано естетичні та утилітарні складові. Первісне мистецтво – органічна частина життя тогочасного суспільства у всіх його проявах.